

Възможности и предизвикателства за България при влизане в сила на всеобхватното търговско споразумение за свободна търговия между ЕС и страните от блока Меркосур (сектор говеждо и птиче месо)

Доц. д-р Диляна Митова

Институт по аграрна икономика – София

E-mail: dilianamit@gmail.com

Резюме

Целта на настоящата статия е да се направи анализ на възможностите и предизвикателствата пред някои сектори от българското земеделие в рамките на всеобхватно споразумение за свободна търговия между страните членки на Европейския съюз и Меркосур (блок, включващ Аржентина, Бразилия, Парагвай и Уругвай).

Новата рамка за търговия – част от по-широко споразумение за асоцииране между двата региона – се очаква да консолидира тяхното стратегическо политическо и икономическо партньорство и да създаде значителни възможности за устойчив растеж на двете страни, като същевременно се опазва околната среда и се запазват интересите на потребителите в ЕС и чувствителни икономически сектори.

Изследванията на ефектите от това споразумение работят с редица допускания, тъй като по принцип страните ще пристъпят към правна ревизия, за да излязат с окончателния вариант на споразумението за асоцииране и всички негови търговски аспекти. След това Комисията ще преведе текста на всички официални езици на ЕС и ще го представи за одобрение от Съвета и Европейския парламент.

В областта на земеделието споразумението ЕС – Меркосур ще засегне основно премахване и/или поетапно намаляване на митата, санитарни и фитосанитарни мерки и др. Ще бъдат постепенно премахнати митата от 93% от тарифните линии (позиции) за износа на земеделски и хранителни продукти от ЕС. Тези линии съответстват на 95% от стойността на износа на селскостопански продукти от ЕС за страните от Меркосур. От своя страна, ЕС ще либерализира 82% от вноса на селскостопански продукти с произход от страните от Меркосур, като останалият внос ще бъде обект на частични ангажименти за либерализация, включително тарифни квоти за по-чувствителни производства с много малък брой продукти, които напълно ще бъдат изключени.

На база на статистически данни е проследена селскостопанската търговия на България и ЕС със страните от кръга Меркосур и по-конкретно търговията в областта на птичето и говеждо месо, и са направени изводи за важността и евентуалните последици за тези сектори от селското стопанство за и от сключване на едно такова споразумение. Анализирани са износет и вносет на България и ЕС със страните от Меркосур за 5-годишен период и са посочени тенденциите в търговията с анализирани те продукти, както и най-важните търгувани продукти. Анализирано е въздействието на споразумението върху секторите „Птицевъдство“ и „Говедовъдство“.

Въз основа на проведенния анализ са направени следните обобщаващи изводи:

Отпадането на митата при взаимната търговия между България (съответно ЕС) и страните от Меркосур ще въздейства върху секторите „Месно животновъдство“.

По отношение на предвидената тарифна квота на говеждо месо за внос в ЕС – 99 000 тона еквивалент на кланично тегло (CWE), разделено на 55% прясно и 45% замразено, със ставка в рамките на квотата от 7,5% върху фактурната стойност (обемът на квотите ще бъде разпределен на шест равни годишни етапа) – не може да се очаква обявената квота да повлияе негативно върху пазара на говеждо месо в България (и в ЕС), поради малкия обем, с който ще се увеличи предлагането на европейския пазар (през 2018 г. ЕС е внасял от Меркосур 162 295 тона говеждо месо (прясно и охладено и замразено), а при сключване на споразумението това количество би се увеличило с 16 500 тона годишно).

Предвидената тарифна квота за безмитен внос на птиче месо в ЕС – 180 000 тона птиче месо, разделено на 50% месо с кост и 50% обезкостено месо (разделена на шест равни годишни части по 30 000 тона годишно) – безмитният внос би повлиял в две посоки. От една страна, е възможно да ограничи износа от България за страните от ЕС, при положение, че вносното птиче месо се очаква да се предлага на конкурентни цени (износът на птиче месо от България за 2018 г. е на средни цени 3,76 евро/kg) за ЕС, като почти целият наш износ е за страните от ЕС, а Бразилия изнася за ЕС основно по код 020714 разфасовки и карантии, годни за консумация, от петли и кокошки, на средна цена 1608 US\$/t или 1,608 US\$/kg).

От друга страна, този внос вероятно би оказал натиск върху вътрешното производство (в резултат на загуба на част от количествата реализирани пилешко и патешко месо извън страната).

Ключови думи: споразумение Меркосур; възможности; предизвикателства; селскостопанска търговия; говеждо и птиче месо

Opportunities and Challenges in Some Sectors of Bulgarian Agriculture within Mercosur Free Trade Agreement (Beef and Poultry Sectors)

D. Mitova

Institute of Agricultural Economics – Sofia

E-mail: dilianamit@gmail.com

Citation: Mitova, D. (2020). Opportunities and Challenges in Some Sectors of Bulgarian Agriculture within Mercosur Free Trade Agreement (Beef and Poultry Sectors). *Ikonomika i upravljenje na selskoto stopanstvo*, 65(2), 45-62 (Bg).

Abstract

The purpose of this article is to analyze the opportunities and challenges facing some sectors of Bulgarian agriculture in the context of a comprehensive free trade agreement between the Member States of the European Union and Mercosur (a bloc comprising Argentina, Brazil, Paraguay and Uruguay).

The new framework for trade – part of a broader association agreement between the two regions – is expected to consolidate their strategic political and economic partnership and create significant opportunities for sustainable growth for both countries while protecting the environment and safeguarding interests EU consumers and sensitive economic sectors.

Studies of the effects of this agreement work with a number of assumptions, since in principle the parties will proceed to a legal revision to come up with the final version of the Association Agreement and all its commercial aspects. The Commission will then translate the text into all official EU languages and submit the agreement of approval to the Council and the European Parliament.

In the field of agriculture, the EU–Mercosur agreement will affect a major abolition and / or phasing in of customs duties, sanitary and phytosanitary measures, etc. The customs duties of 93% of tariff lines (positions) for exports of EU agricultural and food products will be phased out. These lines correspond to 95% of the value of EU agricultural exports to the Mercosur countries. For its part, the EU will liberalize 82% of imports of agricultural products originating in the Mercosur countries, with the remaining imports subject to partial liberalization commitments, including tariff quotas for more sensitive products with very few products, which will completely be excluded.

On the basis of statistics, the agricultural trade of Bulgaria and the EU with the Mercosur countries, in particular the trade in poultry and beef, has been traced and the importance and possible consequences for these sectors of agriculture for and from the conclusion of the such an agreement. The exports and imports of Bulgaria and the EU with the Mercosur countries for a 5-year period are analysed and the trends in trade in the analysed products and the most important traded products are outlined. The impact of the agreement on the poultry and cattle sectors has been analysed.

Based on the analysis, the following summary conclusions are drawn:

The elimination of customs duties on mutual trade between Bulgaria (respectively the EU) and the Mercosur countries will affect the livestock sector.

With regard to the estimated tariff quota for beef for import into the EU, 99 000 tonnes of slaughter weight equivalent (CWE) divided by 55% fresh and 45% frozen by a quota rate of 7,5% on invoice value (volume the quotas will be allocated in six equal annual stages) – the announced quota cannot be expected to negatively affect the beef market in Bulgaria (and in the EU) due to the small volume that will increase the supply on the European market (in the 2018 The EU imported 162 295 tonnes of beef from Mercosur (fresh and chilled and frozen) and at the conclusion of the agreement this amount would be increased by 16,500 tons per year).

The estimated tariff quota for duty-free imports of poultry meat into the EU – 180 000 tonnes of poultry meat divided into 50% bone-in meat and 50% boned meat, divided into six equal annual portions of 30 000 tonnes per year) – duty-free imports would double directions. On the one hand, it is possible to limit exports from Bulgaria to EU countries, provided that imported poultry meat is expected to be offered at competitive prices (exports of poultry meat from Bulgaria for 2018 are at an average price of 3.76 EUR/kg to the EU, with almost all of our exports to the EU countries, and Brazil exports to the EU mainly under code 020714 Edible cuts and offal from roosters and hens at an average price of US\$ 1608/t or US\$ 1,608/kg). On the other hand, these imports are likely to put pressure on domestic production (as a result of the loss of some of the quantities of chicken and duck meat sold abroad).

Key words: Mercosur agreement; opportunities; challenges; agriculture trade; beef and poultry

1. Споразумението ЕС – Меркосур

Европейският съюз и Меркосур постигна политическо съгласие за амбициозно и всеобхватно споразумение за свободна търговия. На 28 юни 2019 г. страните членки на Европейския съюз и Меркосур (блок, включващ Аржентина, Бразилия, Парагвай и Уругвай) приключиха дългогодишни преговори за забележително търговско споразумение. Настоящата двустранна търговия на ЕС с Меркосур възлиза на 88 милиарда евро годишно за стоки и 34 милиарда евро за услуги. ЕС изнася стоки за Меркосур на стойност 45 милиарда евро годишно, а внася продукти от Меркосур на стойност 43 милиарда евро. Що се отнася до услугите, ЕС изнася два пъти повече, отколкото внася: 23 милиарда евро услуги, предоставяни от фирми от ЕС на клиенти в Меркосур, срещу 11 милиарда евро за услуги, доставени на клиенти от ЕС от фирми от Меркосур.

Новата рамка за търговия – част от по-широко споразумение за асоцииране между двата региона, се очаква да консолидира тяхното стратегическо политическо и икономическо партньорство и да създаде значителни въз-

можности за устойчив растеж за двете страни, като същевременно се опазва околната среда и се запазват интересите на потребителите в ЕС и чувствителни икономически сектори.

Компаниите от ЕС ще се възползват от привилегирования достъп до пазар от над 260 милиона потребители. Предвижда се износителите от ЕС да спечелят от прогресивно намаляване на тарифите, което с течение на времето ще донесе на европейските компании годишни спестявания от над 4 милиарда евро.

В споразумението е заложено да се поддържат най-високите стандарти по отношение на безопасността на храните и защитата на потребителите, здравето на животните и растенията, както и принципа на предпазните мерки за безопасността на храните и правилата в областта на околната среда. Съдържат се конкретни ангажименти по отношение на трудовите права и опазването на околната среда, включително изпълнението на Парижкото споразумение относно изменението на климата и свързаните с него правила за прилагане. Съдържат се клаузи относно пазара на държавни поръчки, правата на интелектуална собственост, продукти със защитени географ-

ски наименования, електронната търговия, технически регламенти и стандарти, и др.

По отношение на митата – споразумението предвижда с течение на времето да бъдат премахнати митата върху 91% от стоките, които компаниите от ЕС изнасят в Меркосур. Например страните от Меркосур ще премахнат високите мита върху промишлени продукти: автомобили (облагани днес с 35%); авточасти (облагани с 14 до 18%); машини (облагани с 14 до 20%); химикали (обложени с данък до 18%); облекло (облага се с до 35%); фармацевтични продукти (облагани с до 14%); кожени обувки (облагани с до 35%); текстил (облаган с до 35%). Споразумението постепенно ще премахне митата върху износа на храни и напитки от страните на Меркосур в ЕС, като например: вино (облагано днес с 27%); шоколад (облага се с 20%); уиски и други спиртни напитки (облагани с 20 до 35%); бисквити (облагани с 16 до 18%); праскови консерви (облагани с 55%); безалкохолни напитки (облагани с 20–35%). Споразумението ще премахне и вносни мита за 92% от стоки, изнесени в ЕС.

Въз основа на това споразумение, по принцип, страните ще пристъпят към правна ревизия, за да представят окончателен текст на споразумението, за да излязат с окончателния вариант на Споразумението за асоцииране и всички негови търговски аспекти. След това Комисията ще преведе текста на всички официални езици на ЕС и ще представи споразумението за одобрение от Съвета и Европейския парламент.

2. Споразумението ЕС – Меркосур в областта на земеделието

В областта на земеделието споразумението ЕС – Меркосур ще засегне основно премахване и/или поетапно намаляване на митата, санитарни и фитосанитарни мерки и др. Ще бъдат постепенно премахнати митата от 93% от тарифните линии (позиции) за износа на земеделски и хранителни продукти от ЕС. Тези линии съответстват на 95% от стойността на износа на селскостопанските продукти от ЕС за страните от Меркосур. От своя страна ЕС ще

либерализира 82% от вноса на селскостопански продукти с произход от страните от Меркосур, като останалият внос ще бъде обект на частични ангажименти за либерализация, включително тарифни квоти за по-чувствителни производства, с много малък брой продукти, които напълно ще бъдат изключени.

► *Преференциален достъп от страна на Меркосур*

На пазара на ЕС се предвиждат следните по-големи отстъпки и преференциален достъп от страна на Меркосур:

- *Говеждо месо*: 99 000 тона еквивалент на кланично тегло (CWE), разделено на 55% прясно и 45% замразено, със ставка в рамките на квотата от 7,5% върху фактурната стойност. Обемът на квотите ще бъде разпределен на шест равни годишни етапа.

- *Птиче месо*: 180 000 тона безмитно, разделени на 50% от месо с кост и 50% обезкостено месо. Обемът на квотата ще бъде разделен на шест равни годишни части.

- *Свинско месо*: 25 000 тона с мито в рамките на квотата от 83 EUR на тон. Обемът ще бъде въведен на шест равни годишни етапа.

- *Захар*: премахване на митата при влизането в сила на споразумението на квотата за 180 000 тона от специфичната за Бразилия квота по СТО за захар за рафиниране. Има и допълнителна квота от 10 000 тона за захар, с произход от Парагвай.

- *Етанол*: 450 000 тона етанол за химическа употреба при безмитен режим. 200 000 тона етанол за всички видове употреба (включително и за гориво). Обемът на квотата ще бъде разделен на шест равни годишни етапа.

- *Ориз*: 60 000 тона безмитно. Обемът на квотата ще бъде разделен на шест равни годишни етапа.

- *Мед*: 45 000 тона безмитно. Обемът на квотата ще бъде разделен на шест равни годишни етапа.

- *Сладка царевича*: 1000 тона безмитно при влизане в сила на споразумението.

► *Преференциален достъп от страна на ЕС*

Европейският земеделски и хранителен сектор ще може да се възползва от преференциален достъп в страните от Меркосур на:

- *Сирене*: 30 000 тона безмитен внос. Обемът ще бъде поетапно достигнат за 10 години, разпределен за всяка година. Митата в рамките на квотата ще бъдат намалени от базовата ставка от момента на подписване на споразумението до нула за десет равни годишни редуцирания.

- *Мляко на прах*: 10 000 тона безмитно.

- *Мляко за кърмачета*: 5 000 тона безмитно. Обемът ще бъде достигнат поетапно за 10 години, разпределен за всяка година. Митата в рамките на квотата ще бъдат намалени от базовата ставка от момента на подписване на споразумението до нула за десет равни годишни редуцирания.

Серия от други важни продукти от интерес за износ от ЕС (включително и за България), които ще бъдат либерализирани от Меркосур:

- *вина* (с въведена минимална цена за пенливо вино през първите 12 години и реципрочно изключване на виното в наливно състояние);

- *спиртни напитки*;

- *пресни плодове* (ябълки, круши, нектарини, сливи и киви при влизане в сила);

- *консервирани праскови*, консервирани домати, малц, замразени картофи, свинско месо, шоколадови бонбони, бисквити, безалкохолни напитки.

- *защита на 357 висококачествени европейски продукта с географско наименование* и възможността да получат пълна защита на пазара на страните от Меркосур. Въз основа на принципа на „отворените списъци“ споразумението ще позволи новите имена на географски указания както от ЕС, така и от Меркосур, да бъдат добавени към списъците след влизането им в сила. Това ще позволи да бъдат включени и българските продукти с географски указания.

Споразумението ще предложи на промишлеността в ЕС по-евтини висококачествени суровини, като намали или премахне митата, които Меркосур понастоящем налага за експорт

в ЕС на *соеви продукти* (фураж за животните в ЕС).

Процедури за лицензиране на вноса и износа, и разпоредбите, относно националното третиране и достъпа до пазара за стоки, включват основните принципи на Световната търговска организация (СТО) по отношение на лицензиите за внос и разширяват тези принципи за лицензиране на износа.

Разпоредбите в това споразумение осигуряват прозрачност и предотвратяват непрозрачните процедури за лицензиране на вноса и износа, които водят до разходи и значителни пречки за износителите. Споразумението задължава страните да се уведомяват подробно помежду си за своите процедури за лицензиране на внос и износ и да актуализират тези уведомления, ако е необходимо.

► **Санитарни и фитосанитарни мерки, залегнали в споразумението**

След влизане в сила споразумението ще създаде механизми за засилване и улесняване на търговията, като същевременно ще се запази безопасността на потребителите в ЕС във всеки един момент. Разпоредбите ще осигурят предвидимост и прозрачност и ще предложат опростени административни процедури на европейските износители и съответните органи на държавите членки.

Споразумението ще запази строгите санитарни и фитосанитарни мерки, които и понастоящем защитават потребителите в ЕС (безопасност на храните, здравето на животните и здравето на растенията) и всички стандарти, прилагани от ЕС, когато внася селскостопански или рибни продукти. Стандартите на ЕС няма да бъдат намалявани по никакъв начин от споразумението с Меркосур.

3. Селскостопанската търговия на България със страните от Меркосур и евентуалното влияние на споразумението върху нея (по примера на говеждо и птиче месо)

Основен партньор на България в търговията със селскостопански стоки са страните от

Европейския съюз, което се обуславя от поизгодните условия за търговия в рамките на единния европейски пазар. През 2017 г. търговията със Съюза представлява 71,5% от общия аграрен износ и 79,9% от общия аграрен внос на страната.

По предварителни данни, през 2017 г. търговията със селскостопански стоки със страните от ЕС възлиза на 5 487 млн. евро, формирайки 75% от общия аграрен стокообмен на страната. В резултат от изпреварващия темп на увеличение при вноса, положителното салдо в аграрната търговия с ЕС намалява с 14,7% спрямо 2016 г., до 478 млн. евро.

Основни партньори на България в търговията със селскостопански стоки сред страните от ЕС през 2017 г. са Гърция, Румъния, Германия, Испания, Нидерландия, Полша, Италия и Франция. Най-голям дял в стойностно изражение заемат изпращанията на аграрни стоки за Гърция – 19,9%, Румъния – 14,8%, и Испания – 13,4%.

Водещи доставчици на селскостопански стоки от държавите членки на ЕС са: Ру-

мъния – 15,5%, Гърция – 13,7%, Германия – 13,6%, и Полша – 10,5%. Съседните Гърция и Румъния формират общо 34,7% от изпращанията на аграрни стоки за ЕС през годината и 29,2% от доставките от ЕС (МЗХГ, 2018).

Данните в таблиците и графиките в материала са взети от ИТС – Trade statistics for international business development.

I. Говеждо месо

► Внос в България

Цялото количество говеждо месо, внасяно в България, е от вътреобщностна търговия в рамките на ЕС–28, като 79,69% от общото количество (74,54% по стойност) е замразено, а останалото малко над 20% количество (25% по стойност) – прясно и охладено месо.

► Внос в ЕС–28

Голяма част от вноса на говеждо месо в ЕС–28 е от страните в Меркосур (вносят на прясно и охладено месо в тона е 70,01% от общия внос от трети страни, а на замразено –

Таблица 1. Внос на месо от едър рогат добитък в България по продукти, тона
Table 1. Import of meat of bovine animals in Bulgaria, by products, tons

Продукт/Период / Product/Period	от ЕС–28 / from EU–28 (INTRA)				
	2014	2015	2016	2017	2018
0201 месо от животни от рода на ЕРД, пресни или охладени 0201 meat of bovine animals, fresh or chilled	3,751	1,984	2,704	1,852	1,585
0202 месо от животни от рода на ЕРД, замразени 0202 meat of bovine animals, frozen	8,673	8,668	10,859	7,150	6,217

Таблица 2. Средна цена евро/кг на вноса в България
Table 2. Average price euro/kg of the import in BG

Продукт/Период / Product/Period	от ЕС–28 / from EU–28 (INTRA)				
	2014	2015	2016	2017	2018
0201 месо от животни от рода на ЕРД, пресни или охладени 0201 meat of bovine animals, fresh or chilled	2,07	3,41	3,01	3,70	4,30
0202 месо от животни от рода на ЕРД, замразени 0202 meat of bovine animals, frozen	2,58	2,61	2,45	2,79	3,21

88,71%) за 2018 г. Следващи по обем на вноса в ЕС са Австралия и САЩ.

Най-много прясно и охладено месо в ЕС–28 се внася от Аржентина, а замразено – от Бразилия, като и двата показателя бележат ръст за последните 5 години (2014–2018 г.).

Цените на внесеното от Меркосур говеждо месо са по-ниски и съответно по-конкурентни от цените на вноса от болшинството други страни (8,59 евро/кг спрямо 9,02 за пряското и охладеното за вноса от трети страни, като цяло, и 5,47 спрямо 5,62 за замразеното; 10,80

Таблица 3. Внос на месо от едър рогат добитък в ЕС–28 от трети страни, общо, тона
Table 3. Import of meat of bovine animals in EU–28 from third countries, tons

Продукт/Период / Product/Period	EU–28_EXTRA				
	2014	2015	2016	2017	2018
0201 месо от животни от рода на ЕРД, пресни или охладени 0201 meat of bovine animals, fresh or chilled	129,165	134,594	134,101	133,811	137,925
0202 месо от животни от рода на ЕРД, замразени 0202 meat of bovine animals, frozen	74,464	68,232	69,913	62,078	74,098

Таблица 4. Внос на месо от едър рогат добитък в ЕС–28 от Меркосур, тона
Table 4. Import of meat of bovine animals in EU–28 from Mercosur, tons

Продукт/Период / Product/Period	от Меркосур / from Mercosur				
	2014	2015	2016	2017	2018
0201 месо от животни от рода на ЕРД, пресни или охладени 0201 meat of bovine animals, fresh or chilled	77,368	78,980	85,575	90,258	96,566
0202 месо от животни от рода на ЕРД, замразени 0202 meat of bovine animals, frozen	58,668	55,288	56,647	52,079	65,729

Таблица 5. Внос на месо от едър рогат добитък в ЕС–28 от Австралия и САЩ, тона
Table 5. Import of meat of bovine animals in EU–28 from Australia and USA, tons

Продукт/Период / Product/Period					
	2014	2015	2016	2017	2018
	Австралия / Australia				
0201 месо от животни от рода на ЕРД, пресни или охладени 0201 meat of bovine animals, fresh or chilled	22,375	22,537	20,796	16,496	15,406
0202 месо от животни от рода на ЕРД, замразени 0202 meat of bovine animals, frozen	1,447	1,071	674	479	726
	САЩ / USA				
0201 месо от животни от рода на ЕРД, пресни или охладени 0201 meat of bovine animals, fresh or chilled	17,241	17,972	15,430	16,316	14,742
0202 месо от животни от рода на ЕРД, замразени 0202 meat of bovine animals, frozen	626	437	380	506	288

за прясно месо от САЩ и 5,53 за замразено от САЩ; 9,96 евро/кг за прясно месо от Австралия, но 5,02 за замразено от Австралия).

е 66,68%% от общия внос от трети страни, а на замразено – 86,25%) за 2018 г. Следващи по обем на вноса в ЕС са Австралия и САЩ.

► **Внос в България и в ЕС–28 (стойност)**

И по стойност голяма част от вноса на говеждо месо в ЕС–28 е от страните в Меркосур (вносът на прясно и охладено месо в стойност

► **Износ на месо от едър рогат добитък от България и ЕС–28**

От таблицата по-долу се вижда, че за 2018 г. износът от България за страни – извън ЕС–28, е 10 тона свежо и охладено и 117 тона зам-

Таблица 6. Внос на месо от едър рогат добитък в ЕС–28 от страните на Меркосур, Австралия и САЩ, тона, 2018 г.

Table 6. Import of meat of bovine animals in EU–28 from Mercosur, Australia and USA, tons, 2018

Продукт / Product	Прясно и охладено Fresh or chilled	Замразено / Frozen
Аржентина	46096	1891
Бразилия	22424	47302
Уругвай	25096	14650
Парагвай	2951	1886
Общо Меркосур	96566	65729
Австралия	15406	726
САЩ	14742	288

Таблица 7. Средна цена евро/кг на вноса в ЕС–28 от трети страни

Table 7. Average price euro/kg of the import from third countries in EU–28

Продукт/Период / Product/Period	EU–28_EXTRA				
	2014	2015	2016	2017	2018
0201 месо от животни от рода на ЕРД, пресни или охладени 0201 meat of bovine animals, fresh or chilled	9,42	10,19	10,01	9,78	9,02
0202 месо от животни от рода на ЕРД, замразени 0202 meat of bovine animals, frozen	5,49	6,39	5,88	6,01	5,62

Таблица 8. Средна цена евро/кг на вноса в ЕС–28 от Меркосур

Table 8. Average price euro/kg of the import from Mercosur in EU–28

Продукт/Период / Product/Period	от Меркосур / from Mercosur				
	2014	2015	2016	2017	2018
0201 месо от животни от рода на ЕРД, пресни или охладени 0201 meat of bovine animals, fresh or chilled	10,00	10,26	10,06	9,52	8,59
0202 месо от животни от рода на ЕРД, замразени 0202 meat of bovine animals, frozen	5,58	6,38	5,83	5,98	5,47

Таблица 9. Средна цена евро/кг на вноса в ЕС–28 от различни страни, 2018 г.
Table 9. Average price euro/kg of the import from different countries in EU–28, 2018

Продукт / Product	0201 меса от животни от рода на ЕРД, пресни или охладени 0201 meat of bovine animals, fresh or chilled	0202 меса от животни от рода на ЕРД, замразени 0202 meat of bovine animals, frozen
От всички страни средно	9,02	5,62
От Меркосур	8,59	5,47
От Австралия	9,96	5,02
От САЩ	10,80	5,53

Таблица 10. Внос на месо от едър рогат добитък в България по продукти, евро
Table 10. Import of meat of bovine animals in Bulgaria, by products, euro

Продукт/Период / Product/Period	от ЕС–28 / from EU–28_INTRA				
	2014	2015	2016	2017	2018
0201 меса от животни от рода на ЕРД, пресни или охладени 0201 meat of bovine animals, fresh or chilled	7,775,386	6,771,390	8,132,828	6,853,425	6,822,538
0202 меса от животни от рода на ЕРД, замразени 0202 meat of bovine animals, frozen	22,380,892	22,595,240	26,593,855	19,929,179	19,975,465

Таблица 11. Внос на месо от едър рогат добитък в ЕС–28 от трети страни, общо, евро
Table 11. Import of meat of bovine animals in EU–28 from third countries, euro

Продукт/Период / Product/Period	от трети страни в ЕС–28 / from third countries in EU–28_EXTRA				
	2014	2015	2016	2017	2018
0201 меса от животни от рода на ЕРД, пресни или охладени 0201 meat of bovine animals, fresh or chilled	1,216,365,346	1,371,658,868	1,341,932,649	1,308,625,584	1,244,095,273
0202 меса от животни от рода на ЕРД, замразени 0202 meat of bovine animals, frozen	408,774,424	436,183,669	410,924,612	372,801,166	416,517,585

Таблица 12. Внос на месо от едър рогат добитък в ЕС–28 от Меркосур, евро
Table 12. Import of meat of bovine animals in EU–28 from Mercosur, euro

Продукт/Период / Product/Period	от Меркосур в ЕС–28 / from Mercosur in EU–28				
	2014	2015	2016	2017	2018
0201 меса от животни от рода на ЕРД, пресни или охладени 0201 meat of bovine animals, fresh or chilled	773,794,288	809,984,784	860,577,653	859,703,112	829,532,005
0202 меса от животни от рода на ЕРД, замразени 0202 meat of bovine animals, frozen	327,332,785	352,827,070	330,258,494	311,309,408	359,243,386

разено говеждо, като основно е предназначено за Македония. Цените са 6,26 евро/кг за свежо и охладено и 3,91 евро/кг за замразено месо.

В стойност износът на България за трети страни за 2018 г. е съответно 62 574 евро прясно и охладено и 457 698 евро от замразено месо.

ЕС–28 изнася в трети страни предимно прясно и охладено месо (за 2018 г. съответно 131 706 тона) и 89 471 тона замразено, на цени съответно 4,02 и 3,38 евро на кг.

За страните от Меркусор износът е съответно 11 и 54 тона за 2018 г., за Бразилия – замразено, за Уругвай – замразено и прясно. Цените за Меркусор са съответно 5,66 и 4,51 лева на кг. В стойност ЕС–28 през 2018 г. изнася за трети страни на стойност от 529,165,113 евро прясно и охладено, и 302,392,417 евро замразено говеждо месо, от които за страните от Меркусор – съответно за 62,306 евро прясно и охладено, и 243,422 евро за замразено месо.

► **ВНОС по подпродукти**

А) По код 020130 Обезкостени разфасовки от животни от рода на ЕРД (прясно и охладено месо без кост)

България внася по код 020130 – Обезкостени разфасовки от животни от рода на ЕРД

(прясно и охладено месо без кост), само от ЕС, на цени 5,26 евро/кг.

ЕС–28 от 136 131 тона общ внос от трети страни на прясно и охладено месо без кост внася 96 565 тона от Меркусор (70,93%), основно от Аржентина, Бразилия и Уругвай, на цена 8,59 евро/кг, която е по-ниска на цената на вноса от САЩ, Австралия и др. Най-много от вноса се пада на Холандия, Германия, Италия и Великобритания.

Б) По код 020230 Обезкостени разфасовки на месо без кост от животни от рода на ЕРД, замразени

Вносът на България по код 020230 – Обезкостени разфасовки на месо без кост от животни от рода на ЕРД, замразени, е само от ЕС, на цени 3,20 евро/кг.

ЕС–28 от 74 009 тона общ внос от трети страни на **замразено месо без кост** внася 65 729 тона от Меркусор (88,81%), основно от Аржентина, Бразилия и Уругвай, на цена 5,47 евро/кг, която е равна на цената на вноса от САЩ и малко по-висока от тази от Австралия. Най-много от вноса се пада на Италия, Холандия, Германия, Великобритания.

По отношение на износа на горепосочените продукти: България за 2018 г. има износ на 020130, извън ЕС, само на 10 тона, на цени 6,26 евро/кг (от 518 тона общ износ); а

Таблица 13. България – Износ на месо от едър рогат добитък от България, общо, и за ЕС–28, тона
Table 13. Export of meat of bovine animals from Bulgaria, total and in EU–28, tons

Продукт/Период / Product/Period	общо в ЕС–28 и извън него / total_extra_intra_EU–28				
	2014	2015	2016	2017	2018
0201 месо от животни от рода на ЕРД, пресни или охладени 0201 meat of bovine animals, fresh or chilled	31	281	594	950	582
0202 месо от животни от рода на ЕРД, замразени 0202 meat of bovine animals, frozen	1,857	1,575	3,691	405	224
в ЕС–28 / EU–28_INTRA					
0201 месо от животни от рода на ЕРД, пресни или охладени 0201 meat of bovine animals, fresh or chilled	31	270	586	927	573
0202 месо от животни от рода на ЕРД, замразени 0202 meat of bovine animals, frozen	533	1,009	3,514	133	107

Таблица 14. Внос – Код 020130 – Обезкостени разфасовки прясно и охладено месо без кост от животни от рода на ЕРД, тона

Table 14. 020130 Import fresh or chilled bovine meat, boneless, tons

Години / Years	България / Bulgaria				
	2014	2015	2016	2017	2018
Всичко внос Total_extra_intra_EU-28	566	751	880	688	795
От ЕС-28 / From EU-28_INTRA	565	751	880	688	795

Таблица 15. Средна цена евро/кг, Внос – Код 020130 – Обезкостени разфасовки от прясно и охладено месо без кост от животни от рода на ЕРД

Table 15. Average price, euro/kg, Import 020130 – fresh or chilled bovine meat, boneless

2014	2015	2016	2017	2018
3,65	4,38	4,54	5,32	5,26
3,65	4,38	4,54	5,32	5,26

Таблица 16. Внос – Код 020130 – Обезкостени разфасовки на месо без кост от животни от рода на ЕРД, замразени, тона

Table 16. Import frozen, boneless meat of bovine animals, tons

Години / Years	България / Bulgaria				
	2014	2015	2016	2017	2018
Всичко внос/total_extra_intra_EU-28	6,925	6,726	6,872	6,566	5,593
От ЕС-28 / from EU-28_INTRA	6,925	6,726	6,872	6,566	5,593

Таблица 17. Средна цена евро/кг, Внос – Код 020130 – Обезкостени разфасовки на месо без кост от животни от рода на ЕРД, замразени, тона

Table 17. Average price, euro/kg, Import – 020130 frozen bovine meat, boneless

2014	2015	2016	2017	2018
2,68	2,69	2,51	2,74	3,20
2,68	2,69	2,51	2,74	3,20

от 020230 – от общ износ 217 тона, извън ЕС износът е 116 тона за Северна Македония, на цена 3,87 евро/кг.

► **Вътреобщиностен износ от България към страни от ЕС за 2018 г. по подпродукти**

По код 020110 – Цели или половин трупове на животни от рода на ЕРД, пресни или охладени – 24 тона, от които към Бел-

гия – 16 тона, Гърция – 4 тона, и Германия – 3 тона, на средна цена 2,67 евро/кг.

По код 020120 – Необезкостени разфасовки от животни от рода на едрия рогат добитък, пресни или охладени (с изключение на цели или половин трупове) – 508 тона, от които 330 за Нидерландия, 92 за УК, 80 за Полша и 6 за Гърция, на средна цена 2,61 евро за кг.

По код 020130 – Обезкостени разфасовки от животни от рода на ЕРД, пресни или

охладени – от 41 тона 23 са за Германия, 10 за Гърция и 8 за Румъния, на средна цена 4,25 евро/кг.

По код 020220 – Необезкостени разфасовки от животни от рода на ЕРД, замразени (с изключение на цели или половин трупове) – от 7 тона 4 са за Полша и по 1 за Белгия, Испания и УК, на средна цена 1,61 евро/кг.

► **Конкурентоспособност на страните от Меркосур**

За продукти по код 0201 Меса от животни от рода на ЕРД, пресни или охладени

Данните сочат, че страните от Меркосур са едни от най-големите износители в света на прясно и охладено говеждо месо с 406 359 тона износ. През 2018 г. от общия износ в света – 4 047 119 тона, Бразилия изнася 190 132 тона, Парагвай – 89 929 тона, Аржентина – 86 835 тона, Уругвай – 39 463 тона, или приблизително Меркосур има 1/10 (11,4%) от общия световен износ.

При средна експортна цена за 2018 г. – 6114 US\$/t, експортната цена на Бразилия е 4730, Аржентина – 8529, Парагвай – 4985, и Уругвай – 8982 US\$/t, т.е. Бразилия и Парагвай имат конкурентна цена. За страните от ЕС – Бразилия и Парагвай изнасят основно за Холандия, Германия, Испания и Италия, предимно 020130 Обезкостени разфасовки от животни от рода на ЕРД, пресни или охладени. За сравнение: 6114 US\$/t – цени на износ от ЕС; 6174 US\$/t – цени на внос в ЕС.

За продукти по код 0202 Меса от животни от рода на ЕРД, замразени

Данните сочат, че страните от Меркосур са едни от най-големите износители в света на замразено говеждо месо с 1 904 979 тона износ. През 2018 г. от общия износ в света на 5 760 144 тона, Бразилия (лидер) изнася 1 163 533 тона, Уругвай – 292 100 тона, Аржентина – 278 818 тона, Парагвай – 170 528 тона, или приблизително Меркосур има 1/3 (33%) от общия световен износ.

При средна експортна цена за 2018 г. 4249 US\$/t, експортната цена на Бразилия е 3918, Аржентина – 4273, Парагвай – 3817, и Уругвай

– 4456 US\$/t, т.е. Бразилия и Парагвай имат конкурентна цена. Преимуществената част от износа е за Китай. За страните от ЕС – Бразилия и Парагвай изнасят основно за Холандия, Германия, Испания и Италия, предимно 020230 Обезкостени разфасовки от животни от рода на ЕРД, замразени (4892 US\$/t – цени на внос в ЕС).

Извод

Производството на говеждо месо у нас по данни на Аграрния доклад –2018 г., през 2016 и 2017 г. е съответно 17 463 и 17 520 тона. България ежегодно внася от ЕС –28 между 8 и 13 хиляди тона говеждо месо (средно 80% замразено и 20% прясно и охладено) в периода 2014–2018 г. (2017 г. – 9002 тона, 2018 г. – 7802 тона), като тенденциите в производството и във вноса са устойчиви и не се очакват никакви резки промени. От таблиците по-горе се вижда, че цените, на които България (за 2018 г.) внася съответните продукти от страните в ЕС, са съответно 4,30 и 3,21 евро/кг, а цените, на които ЕС внася същите продукти от Меркосур, са съответно 8,59 и 5,47 евро/кг. Т.е. логично е да се очаква, че България ще продължи да внася тези продукти и занапред от ЕС (заради по-изгодната цена, освен ако производствената цена на продуктите в Меркосур не е съществено по-ниска от тази на ЕС).

Т.е. по отношение на предвидената тарифна квота на говеждо месо за внос в ЕС – 99 000 тона еквивалент на кланично тегло (CWE), разделено на 55% прясно и 45% замразено, със ставка в рамките на квотата от 7,5% върху фактурната стойност (обемът на квотите ще бъде разпределен на шест равни годишни етапа) – не може да се очаква обявената квота да повлияе негативно върху пазара на говеждо месо в България (и в ЕС), поради малкия обем, с който ще се увеличи предлагането на европейския пазар (през 2018 г. ЕС е внесъл от Меркосур 162 295 тона говеждо месо (прясно, охладено и замразено), а при сключване на споразумението това количество би се увеличило с 16 500 тона годишно.

II. Птиче месо

► България – Внос (тона)

Почти цялото количество птиче месо, внасяно в България, е от вътреобщностна търговия в рамките на ЕС–28 (за 2018 г. от общ внос 110 322 тона пряно, охладено и замразено месо, 109 873 тона са от вътреобщностен внос или 99,59%).

Само 449 тона са внос от трети страни за 2018 г. – от Бразилия (Меркосур), и то замразени разфасовки и ядливи карантии. Цените на вноса са съответно 0,98 евро/кг от вътреобщностния внос, 0,99 евро/кг от вноса от трети страни и 0,89 евро/кг от Бразилия.

► ЕС–28 – Внос (тона)

Голяма част от вноса на птиче месо в ЕС–28 е от страните в Меркосур (вносът на пряно, охладено и замразено месо и карантии в тона е 97 840 тона или 41,89% от общия внос от трети страни за 2018 г.), почти изцяло от

Бразилия (92 602 тона). Следващи по обем на вноса в ЕС са Украйна (105 168 тона) и Чили (20 208 тона).

Цените на внесено от Меркосур птиче месо за 2018 г. са еднакви с цените на вноса от други трети страни (2,21 евро/кг от Меркосур, средно; 2,23 евро/кг от Бразилия; 1,93 евро/кг от Украйна и 3,28 евро/кг от Чили), т.е. цените на Меркосур са конкурентни на цените на вноса от останалите трети страни. Единствено цените от Украйна са по-ниски.

► Внос в ЕС–28 (стойност)

И по стойност голяма част от вноса на птиче месо в ЕС–28 е от страните в Меркосур (вносът на пряно, охладено и замразено месо в стойност е 41,87% от общия внос от трети страни за 2018 г.).

► България и ЕС–28 – Износ

От таблиците се вижда, че за 2018 г. износът от България е основно за страните от ЕС – 97,07% от целия износ на птиче месо, и само

Таблица 18. Внос на птиче месо общо от ЕС и от трети страни в България, по продукти, тона
Table 18. Import of poultry meat from EU–28 and from third countries in Bulgaria, by products, tons

Продукт/Период / Product/Period	Всичко внос / Total extra + intra EU–28				
	2014	2015	2016	2017	2018
0207 меса и карантии, годни за консумация, от домашни птици от вида gallus domesticus, патици, гъски, пуйки и токачки, пресни, охладени или замразени 0207 meat and edible offal of fowls of the species gallus domesticus, ducks, geese, turkeys and guinea fowls, fresh, chilled or frozen	98 224	102 709	102 028	110 827	110 322

Таблица 19. Внос на птиче месо от ЕС в България по продукти, тона
Table 19. Import of poultry meat from EU–28 in Bulgaria, by products, tons

Продукт/Период / Product/Period	От ЕС–28 / From EU–28_INTRA				
	2014	2015	2016	2017	2018
0207 меса и карантии, годни за консумация, от домашни птици от вида gallus domesticus, патици, гъски, пуйки и токачки, пресни, охладени или замразени 0207 meat and edible offal of fowls of the species gallus domesticus, ducks, geese, turkeys and guinea fowls, fresh, chilled or frozen	95 966	102 181	100 865	110 375	109 873

Таблица 20. Внос на птиче месо в ЕС–28 от трети страни, общо, тона

Table 20. Import of poultry meat third countries in EU–28, tons

Продукт/Период / Product/Period	В ЕС–28 / in EU–28 EXTRA				
	2014	2015	2016	2017	2018
0207 меса и карантии, годни за консумация, от домашни птици от вида gallus domesticus, патици, гъски, пуйки и токачки, пресни, охладени или замразени 0207 meat and edible offal of fowls of the species gallus domesticus, ducks, geese, turkeys and guinea fowls, fresh, chilled or frozen	152 388	154 559	156 599	161 047	233 540

Таблица 21. Внос на птиче месо в ЕС–28 от страните от Меркосур, тона

Table 21. Import of poultry meat in EU–28 from Mercosur, tons

Продукт/Период / Product/Period	В ЕС–28 от Меркосур / in EU–28 from Mercosur				
	2014	2015	2016	2017	2018
0207 меса и карантии, годни за консумация, от домашни птици от вида gallus domesticus, патици, гъски, пуйки и токачки, пресни, охладени или замразени 0207 meat and edible offal of fowls of the species gallus domesticus, ducks, geese, turkeys and guinea fowls, fresh, chilled or frozen	108 946	101 320	94 414	73 836	97 840

Таблица 22. Внос на птиче месо в ЕС–28 от трети страни, общо, евро

Table 22. Import of poultry meat third countries in EU–28, euro

Продукт/Период / Product/Period	EU–28 EXTRA				
	2014	2015	2016	2017	2018
0207 меса и карантии, годни за консумация, от домашни птици от вида gallus domesticus, патици, гъски, пуйки и токачки, пресни, охладени или замразени 0207 meat and edible offal of fowls of the species gallus domesticus, ducks, geese, turkeys and guinea fowls, fresh, chilled or frozen	315 013 926	334 301 885	297 837 200	322 814 953	515 276 906

Таблица 23. Внос на птиче месо в ЕС–28 от страните от Меркосур, евро

Table 23. Import of poultry meat in EU–28 from Mercosur, euro

Продукт/Период / Product/Period	В ЕС–28 от Меркосур / in EU–28 from Mercosur				
	2014	2015	2016	2017	2018
0207 меса и карантии, годни за консумация, от домашни птици от вида gallus domesticus, патици, гъски, пуйки и токачки, пресни, охладени или замразени 0207 meat and edible offal of fowls of the species gallus domesticus, ducks, geese, turkeys and guinea fowls, fresh, chilled or frozen	199 149 075	195 792 305	161 714 791	141 774 811	215 750 170

3 652 тона е за трети страни, като цената е 3,76 евро/кг за ЕС и 1,33 евро/кг за трети страни.

В стойност – за 2018 г. износът на България за ЕС е 159 367 106 евро, а за трети страни е 4 872 398 евро.

ЕС–28 изнася в трети страни 1 580 089 тона птиче месо за 2018 г., основно за Украйна, Филипините, Гана, Хонг Конг, Виетнам, Бенин и др., на средна цена 0,99 евро/кг.

За страните от Меркусор износът на ЕС е съответно 86 тона за 2018 г., за Аржентина и Уругвай. Цените за Меркусор са съответно 5,07 евро/кг. ЕС–28 през 2018 г. изнася за трети страни прясно, охладено и замразено птиче месо на стойност 1 559 260 389 евро, от които за страните от Меркусор – прясно, охладено и замразено птиче месо на стойност 436 013 евро.

► **Износ от България по подпродукти и страни**

А) По код 020712 Петли и кокошки, неразфасовани, замразени, за 2018 г. – от общ износ 2090 тона, износът на България за ЕС е 1515 тона и 575 тона са за трети страни, при цени 2,04 евро/кг за вътреобщностния износ и 1,31 евро/кг за трети страни.

Б) По код 020714 Разфасовки и карантин, годни за консумация, от петли и кокошки, пресни или охладени – от общ износ 8 627 тона, износът на България за ЕС е 7 592 тона и за трети страни – 1 035 тона, при цени 2,11 евро/кг за вътреобщностния износ и 1,21 евро/кг за трети страни.

► **Износ от България за ЕС, по страни членки**

1) По код 020711 Петли и кокошки, неразфасовани, пресни или охладени – износът на България за ЕС е 10 039 тона, от които 6 159 тона за Гърция, 2 880 тона за Румъния, 959 тона за Италия, 41 тона за Кипър и 1 тон за Франция, на средна цена 1,83 евро/кг.

2) По код 020713 Разфасовки и карантин, годни за консумация, от петли и кокошки, пресни или охладени – износът на България за ЕС е 9 566 тона, от които 7 195 тона за Гърция, 1259 за УК, 536 за Румъния, 247 тона за Италия, 196 тона за Холандия и малки количества за някои други страни в ЕС, на средна цена 2,77 евро/кг.

3) По код 020745 Разфасовки и карантин, годни за консумация, от патици, замразени – износът на България за ЕС е 8 026 тона, от

Таблица 24. Износ на птиче месо от България, тона
Table 24. Export of poultry meat from Bulgaria, tons

Продукт/Период / Product/Period	Общо износ / Total extra + intra EU–28				
	2014	2015	2016	2017	2018
0207 меса и карантин, годни за консумация, от домашни птици от вида gallus domesticus, патици, гъски, пуйки и токачки, пресни, охладени или замразени 0207 meat and edible offal of fowls of the species gallus domesticus, ducks, geese, turkeys and guinea fowls, fresh, chilled or frozen	41 355	39 872	40 923	44 035	46 033
Продукт/Период / Product/Period	За ЕС–28 / for EU–28_INTRA				
	2014	2015	2016	2017	2018
0207 меса и карантин, годни за консумация, от домашни птици от вида gallus domesticus, патици, гъски, пуйки и токачки, пресни, охладени или замразени 0207 meat and edible offal of fowls of the species gallus domesticus, ducks, geese, turkeys and guinea fowls, fresh, chilled or frozen	39 616	38 076	38 674	40 646	42 381

които 4 933 за Франция, 709 за Италия, 639 за Белгия, 469 за Испания, 360 за Румъния и др., на средна цена 7,79 евро/кг (основно втлъстен черен дроб от водоплаващи птици).

4) По код 020714 Разфасовки и карантии, годни за консумация, от петли и кокошки, замразени - износът на България за ЕС е 7 592 тона, от които 3 386 тона за Гърция, 2 404 тона за Румъния, 907 тона за Кипър, 542 тона за Великобритания и др., на средна цена 2,11 евро/кг.

5) По код 020744 Разфасовки и карантии, годни за консумация, от патици, пресни или охладени (с изключение на тлъстия черен дроб) – износът на България за ЕС е 3 266 тона, от които 1 735 тона за Франция, 1 313 тона за Белгия и др., на средна цена 5,18 евро/кг.

6) По код 020712 Петли и кокошки, неразфасовани, замразени – износът на България за ЕС е 1 515 тона, от които 1 156 тона за Гърция, 180 тона за Румъния и др., на средна цена 2,04 евро/кг.

7) По код 020727 Разфасовки и карантии, годни за консумация, от пуйки, замразени – износът на България за ЕС е 964 тона, от които 944 тона за Гърция и 20 тона за Германия, на средна цена 3,15 евро/кг.

8) По код 020743 Тлъст черен дроб от патици, пресен или охладен - износът на България за ЕС е 834 тона, от които 424 тона за Белгия, 374 тона за Франция, и др., на средна цена 14,14 евро/кг. (втлъстен черен дроб, пресен и охладен).

9) По код 020742 Домашни патици, неразфасовани, замразени – износът на България за ЕС е 543 тона, от които 237 тона за Германия, 203 тона за Чехия и др., на средна цена 1,97 евро/кг.

Данните сочат, че вътреобщностният износ на птиче месо от България е насочен предимно към съседните страни – Гърция и Румъния, следвани от Кипър, Германия. Втлъстеният черен дроб се изнася предимно за Франция и Белгия.

► **Конкурентоспособност на страните от Меркосур**

Продукти по код 0207 Меса и карантии, годни за консумация, от домашни птици от вида *gallus domesticus*, патици, гъски, пуйки и токачки, пресни, охладени или замразени

Данните сочат, че страните от Меркосур (основно Бразилия) са едни от най-големите износители в света на прясно, охладено и замразено птиче месо – 3 699 437 тона износ за 2018 г., като Бразилия е лидер в световния износ с 3 588 419 тона, следвана от САЩ с 3 528 142 тона. Износът от Аржентина за 2018 г. е 162443 тона; от Парагвай – 5477 тона, и от Уругвай – 3375 тона.

За 2017 г. от общия световен износ – 15 842 955 тона, Меркосур изнася 4 231 768 тона или 26,71%, като Бразилският износ е 4 020 022 тона или 25,37% от световния (няма данни за световния износ за 2018 г., затова даваме пример с 2017 г.).

При средна експортна цена за 2017 г. – 1632 US\$/t, експортната цена на Бразилия е 1636 US\$/t, на САЩ – 1060 US\$/t, а за 2018 г. цената на износа от Бразилия е 1545 US\$/t.

Бразилия изнася птиче месо основно за Саудитска Арабия, Китай, Япония, Южна Африка, ОАЕ и др. За страните от ЕС Бразилия изнася основно за Холандия, Испания, Германия и UK, основно 020714 Разфасовки и карантии, годни за консумация, от петли и кокошки, на средна цена 1608 US\$/t, и много по код 020712 Петли и кокошки, неразфасовани, замразени, на средна цена 1372 US\$/t за 2018 г.

От общия износ на Бразилия по продуктово код 020714 Разфасовки и карантии, годни за консумация, от петли и кокошки, замразени, за 2018 г. – 2 713 383 тона, за Нидерландия износът е 49 987 тона (1,84%), за Испания – 19 173 тона (0,70%), за Германия – 16 185 тона (0,605), за UK – 11 912 тона (0,44%).

От общ износ на Бразилия по продуктово код 020712 Петли и кокошки, неразфасовани, замразени, за 2018 г. – 1109169 тона, за UK – 491 тона, за Испания – 373 тона, за Холандия – 169 тона, за Полша – 26 тона, за Гърция и Италия – по 4 тона.

Износът от Аржентина е чувствително по-малък, в сравнение с бразилския износ – за

2018 г. 119657 тона по код 020714 Разфасовки и каранти, годни за консумация, от петли и кокошки и 42786 тона по код 020712 Петли и кокошки, неразфасовани, замразени, съответно на цени 1561 US\$/t и 1215 US\$/t. В ЕС износът от Аржентина е предимно за Холандия – 3168 тона, UK – 2901 тона, Испания – 301 тона; за Холандия продуктово код 020714 – 1974 тона и 301 тона за Испания; за UK – 2901 тона, и за Холандия – 1195 тона от продуктово код 020712.

Най-големи вносители на птиче месо от страните в ЕС са Германия, Холандия, UK, Франция, Белгия, следвани от Испания, Румъния, Чехия, България, Австрия, Гърция и т.н.

България внася птиче месо за 1155 US\$/t (при средна агрегирана цена за внос в ЕС 2658 US\$/t и средна цена на световния внос 1745 US\$/t).

Най-големи износители на птиче месо от ЕС за 2018 г. са Холандия (1 462 273 тона на цена 1878 US\$/t), Полша (1 310 795 тона на цена 2130 US\$/t), Белгия (604 484 тона на цена 1718 US\$/t.), Германия (442 521 тона на цена 2349 US\$/t.). България изнася 46 033 тона за 2018 г. на цена 4208 US\$/t.

Средната цена на износа на птиче месо от ЕС за 2018 г. е 2175 US\$/t.

Цените на вноса на птиче месо в България са съответно 0,98 евро/кг от вътреобщностния внос, 0,99 евро/кг от вноса от трети страни и 0,89 евро/кг от Бразилия.

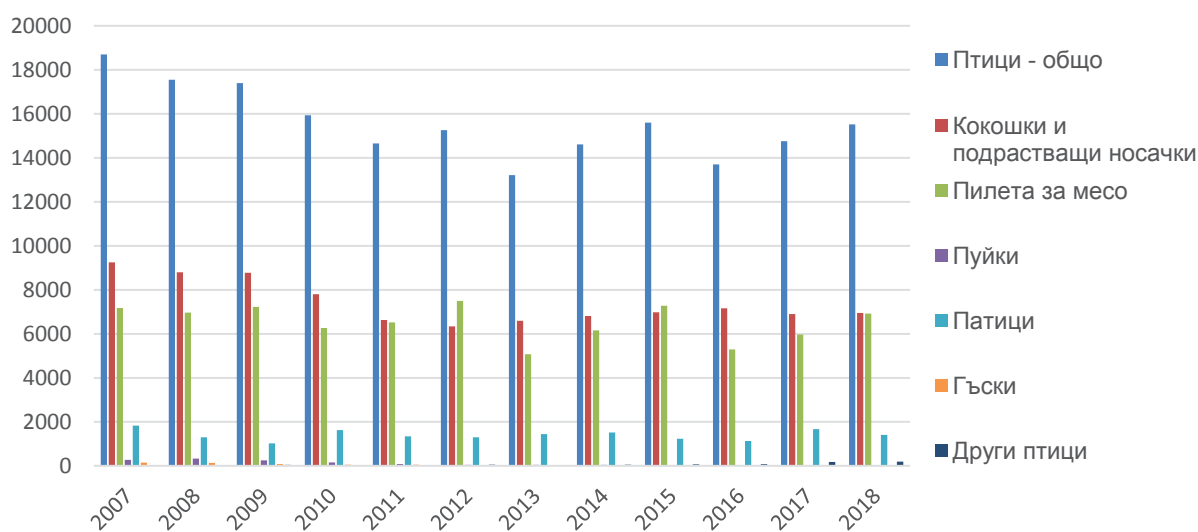
Т.е. логично е да се очаква, че България ще предпочете да внася тези продукти от страните в Меркосур (Бразилия), заради по-изгодната цена.

► Птицевъдството у нас

Към края на 2018 г. у нас се отглеждат 15 519 хил. птици, в т.ч.: 6 951 хил. броя кокошки и подрастващи носачки, 6 921 хил. броя пилета за угодяване (месо), 35 хил. броя пуйки, 1 408 хил. броя патици, 13 хил. броя гъски и 191 хил. броя други птици.

Броят на птиците нараства спрямо 2017 г. с 5,1%, като най-голямо нарастване отбелязват пилетата за месо – с 16%.

Годишното производство на птиче месо в страната през последните години е около 110 000 тона (общото производство на птиче месо и субпродукти у нас по данни на Аграрния доклад – 2018 г., през 2016 и 2017 г. е съответно 109 640 и 106 964 тона). Количествата, по-

Фиг. 1. Брой птици в България, хил. броя
Fig. 1. Poultry, thousand numbers

Източник: МЗХГ, „Агροстатистика“. / Source: MAFG, Agrostatistics.

стъпващи в страната от ЕС (над 90%) и внос от трети страни са между 102–110 хил. тона. Месото, внасяно в страната, е насочено предимно за преработвателната промишленост, но също и за предлагане в обектите за търговия на дребно (главно замразен пилешки черен дроб, с произход Бразилия). Тенденциите в производството и във вноса са устойчиви и не се очакват никакви резки промени. Износът на птиче месо е около и малко под 45 хил. тона годишно (за 2018 г. – 46 033 тона) предимно за ЕС (42 381 за 2018 г.), на сравнително високи цени (средната цена на износа на птиче месо от България в ЕС е 3,76 евро/кг за 2018 г.), спрямо тези на вътрешния пазар. Основни контрагенти са страните от ЕС (около 95%). Втлъстеният черен дроб от водоплаващи птици е изцяло експортно ориентиран, като основната дестинация е Франция.

Сравнително стабилното развитие на птицевъдството през последните години се дължи до известна степен на предоставеното финансово подпомагане по схемата на държавна помощ, в съответствие с точка 51 от Насоките на Общността за държавни помощи в секторите на земеделието и горското стопанство, за реализиране на доброволно поети петгодишни ангажименти за хуманно отношение към птиците, която стартира през 2012 г. и продължава да се прилага и през 2018–2022 г. Субсидиите се предоставят годишно, с цел да покриват допълнителните разходи или пропуснатите ползи, съпровождащи поетите ангажименти, като срокът на поемане на ангажимента е минимум 5 години. Подемът в сектора се дължи и на структурните промени в селското стопанство (индустриализацията му) – реструктуриране (уедряване на мащабите на производство и специализация); птицевъдството през последните години се обособява като едни от най-интензивните сектори в животновъдството, при които процесите на механизация и автоматизация все по-широко се застъпват и водят до по-високоэффективно промишлено производство. Отливът на дребните стопанства, високата степен на интеграция по вертикала и ок-

рупняването на стопанствата, модернизацията на технологичните процеси в големите птицевъдни комплекси са една от причините за увеличаване на продуктивността в тези сектори.

Извод

Имайки предвид горепосоченото, може да се направи следното заключение по отношение на възможното влияние на споразумението Меркосур (предвидената тарифна квота за безмитен внос на птиче месо в ЕС – 180 000 тона птиче месо, разделено на 50% месо с кост и 50% обезкостено месо, разделена на шест равни годишни части по 30 000 тона годишно) – безмитният внос би повлиял в две посоки. От една страна, е възможно да ограничи износа от България за страните от ЕС, при положение, че вносното птиче месо се очаква да се предлага на конкурентни цени (износът на птиче месо от България за 2018 г. е на средни цени 3,76 евро/кг за ЕС, като почти целият наш износ е за страните от ЕС, а Бразилия изнася за ЕС основно по код 020714 Разфасовки и карантии, годни за консумация, от петли и кокошки, на средна цена 1608 US\$/t или 1,608 US\$/kg).

От друга страна, този внос вероятно би оказал натиск върху вътрешното производство (в резултат на загуба на част от количествата реализирани пилешко и патешко месо извън страната).

Литература

Агростатистика. (2019). Селскостопанските животни към 1-ви ноември 2018 година.

МЗХГ. (2018). Годишен доклад за състоянието и развитието на земеделието (Аграрен доклад, 2018).

НСГБ. (2019). Становище от Националния съюз на говедовъдите в България относно предстоящото сключване на споразумение за свободна търговия между ЕС и Меркосур.

СПБ. (2019). Становище по споразумението за асоцииране ЕС – Меркосур.

<https://estadisticas.mercosur.int/>

<http://www.trademap.org>